

ZAPUŠTENO DIJETE U ŠKOLI

Ratimira Ajduk
OŠ Vukovina

Martina Ferić
Sveučilište u Zagrebu
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
Odsjek za poremećaje u ponašanju

SAŽETAK

Rad se bavi temom zapuštanja djece i problemima s kojima se škola, kao prva institucija društva nakon obitelji, susreće pri rješavanju tog problema. Zapuštanje djece je opisano i definirano s kazneno-pravnog stajališta. Kako bi se bolje razumio ovaj problem potrebno je poznavati razvoj djeteta te znati koliko je poticanje od strane roditelja važno za zdrav razvoj djeteta, odnosno kako je nedostatak poticanja prvi znak zanemarivanja djeteta. U radu je dat prilično opsežan prikaz indikatora zapuštanja djece. Nadalje, u radu se opisuje odgojna funkcija škole te njezine mogućnosti za obavljanje te funkcije. Kao primjer iz prakse prikazan je slučaj zanemaranog djeteta, te načini rada škole, odnosno stručnog suradnika u tom slučaju. Na kraju se daje mogući model pristupa suočavanja s problemom zanemarivanja djece, kao i svim ostalim problemima u kojima se može naći dijete.

Ključne riječi: zapuštanje djece, odgojna uloga škole, pozitivan razvoj

1. UVOD

Zapuštanje djece od strane roditelja ili skrbnika nije pojava novijeg datuma. S njom se susrećemo tijekom čitave povijesti razvoja ljudskoga društva i ona traje, u različitim oblicima, kontinuirano do danas. S pojavom prvih socijalno-pedagoških institucija tom se fenomenu pridaje sve veći značaj. Dijete se počinje promatrati kao najugroženiji, najranjiviji i bezuvjetno najzahtjevniji član ljudske zajednice. Svako civilizirano društvo u najviše zakonske akte unijelo je upravo obvezu zaštite tjelesnog, emocionalnog i socijalnog integriteta djeteta. Mnogobrojne institucije ulažu napore usmjerene na prevenciju različitih socijalno-patoloških ponašanja u obitelji. Ipak, pojedine stepenice unutar toga sustava zakazuju te još ne bilježimo stvarno smanjenje obima pojavnosti.

Prepoznavanje djelova društva koji se nedovoljno učinkovito nose s ovim problemom bila bi prva stepenica prema prevenciji zapuštanja djece.

Ako se obitelj, usprkos prisutnim društvenim trendovima koji govore o sve većem broju razvedenih i samohranih roditelja, još uvijek ističe kao stup društva, čini li se dovoljno u smislu pružanja informacija, podrške i pomoći obiteljima? Granica između "dobrog, poželjnog roditeljskog ponašanja" i onoga koje to prestaje biti još uvijek nije definirana, a vjerojatno ju je teško postaviti u društvu gdje se i fizičko kažnjavanje djeteta još uvijek smatra prihvatljivom odgojnom metodom. Također, jedan od problema na koji se nailazi jest pokušaj interveniranja u sferu obitelji. Obitelj se promatra kao posebna mikro zajednica, kojoj je Ustavom i zakonom zajamčena zaštita od intervencija koje zadiru u njezinu intimu.

Pojava bilo kakvog socijalno-patološkog ponašanja roditelja koja djeluje štetno na rast i razvoj djeteta trebao bi biti signal koje će mjerodavne društvene institucije potaknuti na akciju, bila ona u obliku pružanja informacija, pomoći ili podrške, ili